

tothom està d'acord que és l'única possible, i les discrepàncies són de matís respecte a la manera d'aplicar-la, i a quin ritme fer-ho. A més, ¿què anem a discutir, sinó detalls, quan tot just s'acaba de firmar l'AES?»

¿L'organització, obsessió de Damborenea? No tota, però. Fonamentalment, li preocupa un aspecte: «Cal triar, sobretot, una direcció que siga capaç de dur endavant la tasca històrica de què parlava Felipe, fins i tot si aquest no hi fos. Cal garantir la continuïtat del nostre projecte polític, inclús en el supòsit que Felipe no siga amb nosaltres».

Amb un llenguatge eufemístic però entenedor, Damborenea diagnòstica que, a hores d'ara, el PSOE és poca cosa més que Felipe i els altres. O dit d'una altra manera: sense Felipe, el PSOE no seria el que és ni estaria on està. Aquesta és la clau de volta de la lúcida anàlisi que el metge socialista fa del seu partit. I, per això, propugna una direcció sòlida, i uns mecanismes de funcionament que permeten, a mitjan terme, assegurar que una hipotètica desaparició de Felipe no posaria en perill tot allò que el PSOE representa, tots els punts amb què Damborenea se sent íntimament identificat.

A Damborenea, no li preocupa que Felipe González, cada volta més, esdenvinga un líder nacionalista furibund. Ell també ho és, espanyolista orgullós i, damunt, a Euskadi, que té més mèrit. Tampoc no li trau la son les ressonàncies messiàniques que es desprenen de les paraules de Nicolás Redondo, dites en el mateix congrés, i que, supose, subscriuria sense problemes: «No hi ha alternativa a Felipe dins del PSOE. Més encara, no veig en tot el país ningú que pugui ser alternativa al president». I els brots cesaristes serien considerats més com a indicis de la debilitat de la direcció socialista que com a vicis per ells mateixos.

Allò que decididament sembla provocar-li ànsia és que el projecte polític del qual és portador el PSOE pugui fracassar per dependre exclusivament d'una sola persona. Projecte que no és un altre, ai, que acabar de construir la nació espanyola des del poder d'un estat ara legitimat per la democràcia. D'ací les greus cabòries orgàniques del clarividenc metge Garcia Damborenea, dirigent nacionalista del PSOE. ■

Com una pedra

Quan Joan Fuster, fa alguns anys, publicà un llibre titulat *Un país sense política*, hi hagué polítics que es posaren les mans al cap i, digníssims i ofesos, es consideraren personalment injuriats. ¿Com que el país no tenia política?

¡I tanta com en tenia! Precisament

Salvador Clotas, que com a català mai no ha exercit excessivament, i l'únic mallorquí, em sembla, és Emili Alonso, l'home dels diners —i, per això, imprescindible—. Tant Joan Lerma com Raimon Obiols han «caigut». ¿En desgràcia? Potser és massa prompte per a saber-ho.

En el cas de Lerma, la cosa era anunciada i, segons tots els indicis, pot obrir un període de lluita interna. Però, en fi, sempre s'ha de patir quan es pertany a un partit polític el secretari general del qual sembla

«Modificar el que calga per perpetuar-se en el poder»

eren ells els qui la representaven, amb tot el pes de la seua autoritat.

Però, no tenien raó. Durant tota la transició, ja em direu quins polítics valencians han representat alguna cosa destacable a Madrid, de no ser el sinistre segovià Abril Martorell o la bufa de bou (vegeu el seu darrer llibre) del senyor Attard. Perquè la presència dels equivalents Broseta i Ferrando Badia fou més aviat episdica i poc significativa.

Un país sense polítics, doncs.

I ho confirma l'absència de valencians en la comissió executiva federal del PSOE, elegida en el XXX congrés d'aquesta organització. El PSPV-PSOE, amb el major nombre de militants representants allà, no n'ha situat ni un en un organisme tan decisiu per a la vida interna del partit que governa a Madrid i a València. Cap. Tota una lliçó per als manifesters locals.

Però la cosa va més enllà. L'únic català del Principat és el ministrable

sofrir una forta crisi d'identitat. Perquè Felipe González ha actuat amb tota la força del seu poder, sense admetre crítiques. Hi ha gent que encara no s'ha refet de la forta impressió que els produïren les descripcions que González feu del PSOE. «El partit ha de ser dur com una pedra», digué en una ocasió, i hem de tenir «un partit d'acer», en una altra. La mòmia del camarada Stalin degué remoure's alegrement en el fred de Moscou, perquè les paraules semblaven d'ell.

La impressió que fa tot plegat és la d'una maquinària organitzativa molt forta, en mans d'uns polítics hàbils i espavilats, capaços de modificar el que calga en funció de la pròpia perduració en el poder. Les perspectives electorals que hi ha enfront d'ells són, comparades, enormement pobres. Si González no es mor —i no veig per què hauria de morir-se justament ara— hi ha PSOE per a molt de temps. ■